

Projekt

z dnia 24 stycznia 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 2020 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2019 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2019 rok, jak w załączeniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Karolina Lubińska
Karolina Górnica
20.1.2020.*

Piotr Huf.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oświęcimiu

mgr Marta Węgrzyn-Skarbek

Zatwierdzam
(data, miejscowość i podpis prezydenta)

Przekazano do Rady Miasta w dniu 29.01.20

Poz. centralnego rejestru projektów uchwał

Rady Miasta 253/20

Przewodniczący
(podpis pracownika Wydz. OR)

*Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym:*

Starszy Referent ds. prawnych

mgr Andrzej Goytowski

Wniosek skierowany do Prezydenta Miasta
projektu uchwały w przedmiocie
sesji RM w dniu 26.02.20

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oświęcimiu

mgr Beata Bala

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Oświęcim

z dnia.....2020 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W OŚWIĘCIMIU ZA 2019 ROK**

luty 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie s. 3
2. Kadra i zasoby lokalowe Ośrodka s. 5
3. Beneficjenci pomocy społecznej s. 8
4. Kryteria przyznawania świadczeń z pomocy społecznej s. 8
5. Dominujące problemy beneficjentów pomocy społecznej s. 13
6. Świadczenia pozamaterialne - praca socjalna s. 20
7. System pomocy osobom bezdomnym s. 28
8. Realizacja "Programu pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015 - 2020" s. 33
9. Działalność Klubu Wolontariatu i realizacja prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim s. 36
10. Zadania obejmujące realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz świadczenia Dobry start s. 38
11. Potrzeby z zakresu pomocy społecznej s. 44

Rozdział 1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu został powołany Uchwałą Nr XVIII/81/91 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 18 kwietnia 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Ośrodek działa w oparciu o Statut nadany mu przez Radę Miasta Oświęcim oraz Regulamin Organizacyjny zatwierdzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Głównym przedmiotem działalności Ośrodka jest wykonywanie szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej, w tym przede wszystkim określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

Ponadto, Ośrodek realizując zadania z zakresu pomocy społecznej podejmuje szereg działań polegających na rozwijaniu nowych form wsparcia, w tym propaguje ideę wolontariatu, realizuje projekty i programy mające na celu usamodzielnienie i integrację społeczną osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz podjął realizację projektu Kooperacje 3D - model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin, którego celem jest zwiększenie kooperacji oraz współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.

Obok zadań pomocy społecznej, Ośrodek w roku 2019 wykonywał także inne zadania miasta Oświęcim, w tym zlecone z zakresu administracji rządowej. Zadania te obejmowały:

1) realizację świadczeń rodzinnych, regulowanych ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.),

2) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.),

3) udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów, regulowanej ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 670 ze zm.),

4) wspieranie rodziny i współfinansowanie pieczy zastępczej, regulowane ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.),

5) udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim, tj. stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego, które są regulowane ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.),

6) realizację zasiłków dla opiekunów, przysługujących osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, regulowanych ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.),

7) realizację świadczenia wychowawczego, regulowanego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.),

8) przyznawanie i wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka oraz pełnienie koordynacji wsparcia i poradnictwa przez asystenta rodziny, regulowanych ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.),

9) realizację rządowego programu „Dobry start”, regulowanego rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start", z dnia 30 maja 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.),

10) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),

11) przeciwdziałanie narkomanii, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),

12) przeciwdziałanie alkoholizmowi, zgodnie z "Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2019", stanowiącym załącznik do Uchwały IV/52/19 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2019",

13) gospodarowanie częścią gminnego zasobu mieszkaniowego miasta Oświęcim (budynek mieszkalny przy ul. Leszczyńskiej 2 w Oświęcimiu),

14) koordynowanie organizacją i realizacją prac społecznie użytecznych realizowanych w ramach podmiotów miejskich.

Zakres zadań statutowych Ośrodka ulega ciągłemu poszerzaniu. Na przestrzeni lat 2016-2019 został on wzbogacony o kolejne zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, obejmujące:

- realizację zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (pkt 7 - rok 2016), które w roku 2019 uległy zwiększeniu z uwagi na poszerzenie kręgu uprawnionych do świadczenia wychowawczego w związku ze zniesieniem kryterium dochodowego decydującego o prawie do przedmiotowego świadczenia na pierwsze dziecko,
- realizację zadań z zakresu przyznawania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka oraz pełnienie koordynacji wsparcia i poradnictwa przez asystenta rodziny określonych ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (pkt 8 - rok 2017),
- realizację zadań wynikających z rządowego programu "Dobry start" (pkt 9 - rok 2018).

Ponadto od połowy 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu przejął całkowitą obsługę organizacyjno-techniczną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ujęcie w statutowym zakresie działania Ośrodka realizacji wskazanych powyżej zadań spowodowało istotny wzrost wydatków w planie finansowym Ośrodka. W roku 2019 z tego powodu nastąpił wzrost wydatków Ośrodka o 30.801.907,81 zł w stosunku do roku 2015.

Rozdział 2.

KADRA I ZASOBY LOKALOWE OŚRODKA

Kadrę Ośrodka wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. stanowiło 75 pracowników, zatrudnionych w ramach 73,5 etatów, w tym:

- * dyrektor i zastępca dyrektora - 2 osoby,
- * 34 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, w tym:
 - a) 1 osoba - Główny Specjalista Działu Pomocy Środowiskowej,
 - b) 17 pracowników I i II Sekcji Terenowych Pracowników Socjalnych,
 - c) 6 pracowników Schroniska dla osób bezdomnych,
 - d) 3 pracowników Domu Socjalnego, w tym mieszkań chronionych,
 - e) 7 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej, w tym 3 asystentów rodziny,
- * 15 pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych i Spraw Alimentacyjnych,

* 24 pracowników obsługi kadrowej, płacowej, księgowej, BHP, prawnej i świadczeń pomocy społecznej.

Warto zaznaczyć, że w Ośrodku pracuje wyspecjalizowana kadra, która w sposób stały i systematyczny podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. W 2019 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w 190 szkoleniach z różnych obszarów wiedzy.

Struktura poziomu wykształcenia pracowników Ośrodka na dzień 31 grudnia 2019 r. kształtowała się w sposób następujący:

* 81,33 % pracowników Ośrodka posiada wykształcenie wyższe,

* 16 % pracowników posiada wykształcenie średnie,

c) 2,67% pozostałe (2 osoby zawodowe).

Specyfika problemów występujących w lokalnym środowisku powoduje, że świadczenie pracy socjalnej wymaga coraz większej specjalizacji i profesjonalizacji usług, dlatego pracownicy Ośrodka uczestniczą w szeregu przedsięwzięć edukacyjnych mających na celu podniesienie kompetencji zawodowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Kadra Ośrodka ze względu na poziom doskonalenia zawodowego przedstawiała się następująco:

- 10 pracowników socjalnych posiada ukończoną specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny,
- 9 pracowników Ośrodka ma ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej,
- 2 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej posiada ukończone studia podyplomowe w zakresie interwencji kryzysowej,
- 1 pracownik Sekcji Pomocy Instytucjonalnej posiada ukończone studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego.

Ponadto:

- 1 osoba ma ukończone studia doktoranckie w zakresie prawa,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania w administracji publicznej,
- 1 osoba posiada ukończone studia podyplomowe z zakresu zamówień publicznych,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu informatyki dla nauczycieli,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania funduszami europejskimi,

- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzaniai kadrami przedsiębiorstwa,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania administracją publiczną.

Ze względu na zakres realizowanych zadań konieczne jest utrzymanie kadry pracowniczej co najmniej na dotychczasowym poziomie etatyzacyjnym, jako niezbędnym i stanowiącym minimum potrzeb. Przy czym z uwagi na stale poszerzający się zakres zadań oraz dla bardziej efektywnej ich realizacji wskazane jest zwiększenie liczby etatów kadry pracowniczej Ośrodka.

Ponadto, w związku z ciągłymi zmianami przepisów prawa w wielu obszarach działalności Ośrodka potrzebne jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych nie tylko wśród pracowników merytorycznych pomocy społecznej, ale również wśród kadry urzędniczej realizującej pozostałe zadania związane z funkcjonowaniem i statutową działalnością Ośrodka. W szczególności obejmuje to: prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń realizowanych przez Ośrodek, udzielanie zamówień publicznych, ochronę danych osobowych, obsługę kadrową.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu prowadzi swoją działalność w 5 budynkach:

- 1) budynek główny przy ul. Jana III Sobieskiego 15B w Oświęcimiu,
- 2) Dom Socjalny w Oświęcimiu, w którym prowadzone są mieszkania socjalne, mieszkania chronione treningowe i pomieszczenia tymczasowe,
- 3) Schronisko dla osób bezdomnych przy ul. Dąbrowskiego 139 w Oświęcimiu wraz z Ogrzewalnią i Łażnią miejską,
- 4) Punkt terenowy Zasole przy ul. Obozowej 43 w Oświęcimiu,
- 5) budynek przy ul. Partyzantów 1 w Oświęcimiu, w którym mieści się Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.

Budynki te na bieżąco podlegają kontroli i przeglądom technicznym odpowiednich w tym zakresie służb. W miarę posiadanych możliwości finansowych są one również modernizowane, jednak w dalszym ciągu istnieje potrzeba dostosowania ww. budynków do pełnych potrzeb osób niepełnosprawnych i warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki. W roku 2019 zostały przeprowadzone i ukończone prace inwestycyjne w budynku przy ul. St. Leszczyńskiej 2 w Oświęcimiu t.j. w Domu Socjalnym. Inwestycje te polegały na budowie instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, instalacji elektrycznej wraz z dostosowaniem pomieszczenia piwnicy na potrzeby węzła cieplnego oraz na ociepleniu tego budynku. Łączny koszt przedmiotowych inwestycji wyniósł 505.911,99 zł.

Rozdział 3.

BENEFICJENCI POMOCY SPOŁECZNEJ

W Oświęcimiu wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. zamieszkiwało **36.234** mieszkańców (informacja UM Oświęcim). Spośród nich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu objął wsparciem finansowym, rzeczowym i usługowym **1263** rodzin, w których żyło **2185** osób. W tym 162 środowiska skorzystały z pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej, a w środowiskach tych żyło 417 osób. Liczba mieszkańców miasta systematycznie maleje, a w ślad m.in. za tym maleje również liczba osób objętych wsparciem tut. Ośrodka. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców wynosi 6,03%.

Podstawowym narzędziem w oparciu, o które przyznaje się świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu jej pobytu. W 2019 roku pracownicy socjalni przeprowadzili 3.451 rodzinnych wywiadów środowiskowych. Liczba świadczeniobiorców i przeprowadzonych wywiadów w roku 2019 jest niższa w stosunku do lat ubiegłych.

Przyznanie pomocy społecznej w niemal wszystkich formach następuje w drodze decyzji administracyjnej. W roku 2019 w sprawach świadczeń pomocy społecznej i potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano **8.138** decyzje administracyjne. Były to m.in. decyzje przyznające: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, posiłki w szkołach i przedszkolach, prawo pobytu w ośrodkach wsparcia oraz decyzje kierujące do DPS. Wydano również wiele decyzji odmawiających przyznania ww. form pomocy oraz decyzji zmieniających wcześniejsze rozstrzygnięcie.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin (środowisk) starających się o udzielenie pomocy społecznej w 2019 r. MOPS realizował wymienione świadczenia m.in. w formie rzeczowej, finansowej oraz pobytu w DPS na łączną kwotę 4.751.871,23 zł (bez uwzględnienia usług świadczonych w Dziennym Domu Pomocy w Oświęcimiu i w Środowiskowym Domu Samopomocy w Oświęcimiu).

Rozdział 4.

KRYTERIA PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), zgodnie z którą prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje m.in. w przypadku spełnienia odpowiedniego kryterium dochodowego. W roku 2019 kryterium dochodowe uprawniające do pieniężnych świadczeń pomocy społecznej w przypadku osoby samotnie

gospodarującej wynosiło 701, 00 zł, natomiast w przypadku rodziny: kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosiło 528,00 zł (przy czym dochód rodziny nie może przekraczać sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie).

Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochody nie przekraczają ww. kryteriów dochodowych przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów trudnej sytuacji życiowej wymienionego w tabeli w Rozdziale 5. Ponadto, w 2018 r. Rada Miasta Oświęcim podjęła uchwałę o przystąpieniu do wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 -2023, w której równocześnie podwyższono do 150 % kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania świadczenia w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz w formie posiłków (zwolnienie ze zwrotu wydatków). Uchwała ta obowiązuje od dnia 1 stycznia 2019 r.

MOPS realizuje zadania pomocy społecznej zarówno w ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej, jak również w ramach zadań własnych gminy, do których należy przyznawanie różnych form pomocy o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym. Udzielanie fakultatywnych form pomocy realizowane jest w ramach uznania administracyjnego organu wydającego decyzję. W takim przypadku uzasadnienie decyzji nabiera szczególnego znaczenia i wymaga bardziej wyczerpującego uzasadnienia faktycznego i prawnego podjętego rozstrzygnięcia. Do takich decyzji należą m.in. decyzje o przyznaniu zasiłku celowego czy też odmawiające przyznania świadczenia. Ponadto do decyzji wymagających szczególnego uzasadnienia należą m.in. decyzje zmieniające podjęte pierwotnie rozstrzygnięcie, decyzje stwierdzające świadczenie nienależnie pobrane i zarządzające jego zwrot.

W celu realizacji **zadań zleconych** gminie z zakresu administracji rządowej w obszarze pomocy społecznej w okresie **od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. ogółem** wydano 170 decyzji, t.j.:

- * decyzje kierujące do Środowiskowego Domu Samopomocy w Oświęcimiu - 71,
- * decyzje zmieniające ww. pomoc - 41,
- * decyzje odmawiające przyznania pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy w Oświęcimiu - 4,
- * decyzje przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 46,
- * decyzje zmieniające podjęte rozstrzygnięcia w zakresie ww. usług specjalistycznych - 7,
- * decyzje umarzające postępowania w sprawie ww. usług specjalistycznych - 1.

Ponadto, w roku 2019 z upoważnienia Prezydenta Miasta Oświęcim dla **109 osób** wydano **125 decyzji** potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wydano również decyzje o umorzeniu postępowania, odmowie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz decyzje o wygaszeniu pierwotnie wydanych rozstrzygnięć w łącznej liczbie **48** decyzji. Łącznie w obszarze zadania wydano 173 decyzji. Realizacja przedmiotowego zadania również należy do zadań zleconych gminie, przy czym nie wynika ono z ustawy o pomocy społecznej, ale z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1373z e zm.).

Natomiast w **zakresie zadań własnych** wydano **7.795** decyzji administracyjnych, w tym m.in.:

decyzji przyznających:

- * zasiłki stałe - 90,
- * zasiłek celowy - 2.771,
- * zasiłek okresowy - 1.442,
- * specjalne zasiłki celowe - 1.412,
- * żywienie dla dzieci: obiady w szkołach i przedszkolach - 272,
- * obiady dla dorosłych i dzieci realizowane poza szkołami i przedszkolami - 90,
- * usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze - 321,
- * prawo pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych - 131,
- * prawo pobytu w DDP sekcja Małych Dzieci - 116,
- * prawo pobytu w DDP sekcja Osoby Starsze - 151,
- * prawo pobytu w mieszkaniu chronionym - 27,

a także decyzje:

- * zmieniające wysokość zasiłku stałego - 99,
- * odmawiające przyznania lub przeliczenia pomocy w formie zasiłku stałego - 17,
- * odmawiające przyznania pomocy finansowej w formie zasiłku okresowego, celowego i posiłku oraz odmawiające przyspieszenia terminu wypłaty świadczeń - 86,
- * odmawiające przyznania prawa pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych i mieszkaniach chronionych - 6,

- * o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania ww. form pomocy - 74,
- * zarządzające zwrot nienależnie pobranych świadczeń - 71,
- * zmieniające dotyczące ww. form pomocy i wygaszające - 569,
- * wydawane po ponownym rozpatrzeniu sprawy - 1,
- * w sprawach DPS - 49

oraz zorganizowano 4 pochówki osób dorosłych.

Ponadto w toczących się postępowaniach wydano 90 postanowień.

W okresie od **1 stycznia 2019 r.** do **31 grudnia 2019 r.** struktura większości wydatków udzielonej pomocy przedstawia się następująco:

Zasiłki stałe.

Kwota dotowana z budżetu państwa: **1.131.841 zł.**

Osoby samotnie gospodarujące - 211 osób - 2.055 świadczeń - kwota: **1.084.520 zł,**

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na osobę: 527,74 zł,

Osoby pozostające w rodzinie - 23 osób - 195 świadczeń - kwota: **47.321 zł,**

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na osobę: 242,67 zł.

Zasiłki okresowe.

Liczba rodzin -554, liczba świadczeń: 3.991 - łączna kwota: **1.000.776 zł,** w tym:

Kwota dotowana z budżetu państwa - **1.000.303zł,**

Środki własne - 473zł,

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na rodzinę - 250,75 zł.

Zasiłki celowe finansowane w całości ze środków własnych Miasta, w tym między innymi:

- **na zakup leków i leczenie** - liczba osób: **213,** łączna kwota: **36.642,65 zł.**

- **na zakup opału** - liczba osób: **159,** łączna kwota: **84.940,00 zł.**

- na dofinansowanie zwiększonych kosztów grzewczych lokalu mieszkalnego w ramach lokalnego Programu Osłonowego dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim, którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych - liczba osób: 15, łączna kwota : 6.049,98 zł.

Pomoc w formie posiłku udzielono 239 dzieciom uczęszczającym do szkół i przedszkoli oraz 27 osobom dorosłym na łączną kwotę 125.350,90 zł.

W 2019 r. wydano 8 decyzji kierujących do Domu Pomocy Społecznej, 2 osoby otrzymały decyzję o ustaleniu odpłatności w DPS, 1 osobie odmówiono skierowania do DPS, 4 osobom odmówiono zmiany odpłatności za pobyt w DPS. Ponadto 34 osoby otrzymały decyzje zmieniające odpłatność w DPS. W sumie w DPS przebywało 36 mieszkańców miasta Oświęcim, za których miasto w 2019 r. pokrywało koszty pobytu w łącznej kwocie **1.104.145,52 zł**. W tym zakresie ma miejsce systematyczny wzrost wydatków, gdyż w 2018 r. wynosiły one 1.035.467,48 zł.

W 2019 r. 13 osób skorzystało z prawa do wniesienia odwołania od wydanego przez MOPS rozstrzygnięcia. W 7 przypadkach organ odwoławczy utrzymał w mocy wydane decyzje administracyjne w I instancji, w 1 przypadkach organ II instancji uchylił decyzję organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2019 w ramach zadań dot. pomocy społecznej, w ramach współpracy z osobami fizycznymi, na wniosek beneficjentów wydał 225 zaświadczeń dotyczących korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Ponadto w ramach współdziałania z innymi jednostkami, z zachowaniem przepisów prawa, sporządzano liczne notatki i informacje na temat klientów i osób korzystających ze świadczeń na wniosek m.in. KPP, ponadto w sprawach świadczeń prowadzono obszerną korespondencję z ZUS oraz placówkami oświatowymi, w tym zawarto 50 porozumień określających zasady techniczne współdziałania w zakresie realizacji zadania dot. zapewnienia posiłku w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu".

Pomoc materialna - stypendia szkolne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu realizuje również zadanie polegające na przyznawaniu i wypłacaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim (stypendia szkolne). W zakresie realizacji tego zadania wydanych zostało 195 decyzji administracyjnych.

Na rok budżetowy 2019 składają się następujące okresy (rok szkolny) realizacji pomocy materialnej (stypendiów szkolnych):

A: rok szkolny 2018/2019 - obejmuje okres od stycznia do czerwca 2019 r.

B: rok szkolny 2019/2020 - obejmuje okres od września do grudnia 2019 r.

Okres (A) od stycznia do czerwca 2018 r.

* 103 stypendystów kontynuowało realizację przyznanego świadczenia z roku szkolnego od września 2018 r. do czerwca 2019 r.

W okresie od stycznia do czerwca 2019 r. wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach ww. pomocy na kwotę 116.588,10 zł.

Na okres (B) od września do grudnia 2019 r. do MOPS wpłynęło 92 wnioski, z czego:

* 92 wnioski spełniały wymogi ustawowe do przyznawania ww. pomocy na okres całego roku szkolnego tj. od września 2019 r. do czerwca 2020 r.,

W okresie od września do grudnia 2019 r. wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach ww. pomocy na kwotę 69.183,52 zł.

Pochówki dzieci martwo narodzonych.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zorganizował 4 pochówki dzieci martwo urodzonych, co do których osoby uprawnione zrzekły się prawa do pochówku. Pochówki te zostały zorganizowane w oparciu o porozumienie z dnia 10 kwietnia 2017 r. zawarte z Zespołem Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu.

Rozdział 5.

DOMINUJĄCE PROBLEMY BENEFICJENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Środowiska (osoby/rodziny), które w roku 2019 korzystały z różnego rodzaju świadczeń z zakresu pomocy społecznej borykały się z wieloma problemami powodującymi ich dysfunkcjonalność. Większość z nich zmagala się z kilkoma problemami jednocześnie. Poniższa tabela przedstawia rodzaje powodów występowania trudnej sytuacji życiowej oraz liczbę środowisk i osób w środowiskach.

Powód wystąpienia trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk	Liczba osób w środowiskach
Ubóstwo	620	1003
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	72	73
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	38 14	173 80
Bezrobocie	373	703
Niepełnosprawność	547	792
Długotrwała lub ciężka choroba	874	1222
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem:	330	824
w tym:		
- rodziny niepełne	106	309
- rodziny wielodzietne	36	204
Przemoc w rodzinie	8	20
Alkoholizm	86	113
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Narkomania	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	25	33
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenia losowe	3	13
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	2	5

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Dokonując analizy świadczeniobiorców ustalono, że w dalszym ciągu znaczna grupa rodzin ubiegająca się o świadczenia z pomocy społecznej boryka się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problem ten szczególnie dotyczy rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Bezradność wynika z powodu różnych dysfunkcji, a zwłaszcza z:

- * niewydolności materialnej (niskie dochody rodziny lub ich brak będący skutkiem utraty pracy, niskich kompetencji społecznych rodziców, wielodzietności, choroby itp. okoliczności),
- * trudnych warunków mieszkaniowych (nadmierne zagęszczenie, brak zaplecza sanitarnego, braki w podstawowym wyposażeniu),
- * patologii społecznej w rodzinie (alkoholizm rodzica lub rodziców, zaburzenia psychiczne, przemoc, przestępczość),

* niskiej dojrzałości społeczno-emocjonalnej rodziców (niska świadomość pedagogiczna, wadliwe postawy wobec dzieci, niewystarczające zainteresowanie rozwojem dziecka i jego potrzebami),

* samotnego rodzicielstwa (rozwód, separacja, zerwanie kontaktu przez ojca lub matkę przebywających za granicą, brak możliwości egzekucji alimentów, matki lub ojcowie samotnie wychowujący dzieci).

W obszarze posiadanego przez rodzinę problemu opiekuńczo-wychowawczego inicjatorem podejmowanych działań nie jest zazwyczaj sam wnioskodawca, lecz pracownik socjalny, który zauważa problem przeprowadzając w rodzinie rodzinny wywiad środowiskowy.

Wzrastanie dzieci wśród tych rodzin beneficjentów Ośrodka, które nienależycie wypełniają funkcję wychowawczą prowadzi do zaniedbań i rozwoju zachowań patologicznych. Niewydolność wychowawcza rodziny powoduje, że młodzież poszukuje oparcia w grupach rówieśniczych, których działania niejednokrotnie są niezgodne z przyjętymi normami społecznymi i często prowadzą do wchodzenia młodych ludzi w kolizję z prawem. W rodzinach o niskim dochodzie istotnie słabną również szanse edukacyjne i perspektywy życiowe dzieci.

Informację o tym, że dana rodzina nieprawidłowo wypełnia funkcję opiekuńczo-wychowawczą, może przekazać do ośrodka pomocy społecznej także inna osoba ze społeczności lokalnej lub instytucja. Jeżeli rodzina sama stwierdza, że ma deficyty w sprawowaniu należytej opieki i wychowaniu dziecka, może sama zwrócić się o pomoc w tym względzie do tut. Ośrodka. Jedną z form pomocy, jaką może zaproponować pracownik socjalny takiej rodzinie jest wsparcie asystenta rodziny. Pracownik socjalny po dokonaniu analizy występującego w rodzinie problemu, określeniu przyczyn jego występowania, uwzględnieniu możliwości posiadanych przez rodzinę do pokonania problemu, tworzy dla niej plan pomocy. W ramach pracy socjalnej wdraża utworzony plan pomocy, wspiera rodzinę i towarzyszy jej na każdym etapie pokonywania problemów.

Problem jest udziałem 330 środowisk, w których zamieszkują 824 osoby.

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba

Dominującą przesłanką utrudniającą prawidłowe funkcjonowanie jest długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W ubiegłym roku problem niepełnosprawności dotknął 547 rodzin, zaś 874 środowiska borykały się z długotrwałą lub ciężką chorobą.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny, które zgłaszają się do Ośrodka mogą otrzymać pomoc w formie finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W szczególności do osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych kierowane jest wsparcie

w postaci zasiłku stałego, okresowego i celowego, a także usługi opiekuńcze oraz prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub legitymujące się umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności, które nie posiadają dochodu lub wykazujące dochód poniżej kryterium, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej, objęte są pomocą w formie zasiłków stałych. W 2019 r. w Ośrodku zasiłek stały pobierały 233 osoby.

Niepełnosprawności towarzyszą zmiany związane ze starzeniem się człowieka. Formą kompleksowego zaspokajania potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych są stacjonarne Domy Pomocy Społecznej (DPS). W związku z tym, że placówki takie nie występują na terenie miasta Oświęcim pracownicy socjalni sporządzali wywiady środowiskowe i niejednokrotnie pomagali w skompletowaniu niezbędnej dokumentacji i uzyskaniu miejsca w placówce dostosowanej do stanu zdrowia klienta.

W stosunku do osób, które wymagają wzmożonej opieki medycznej podejmowane są działania mające na celu zabezpieczenie miejsca w Zakładach Opiekuńczo - Leczniczych. W tej kwestii pracownicy socjalni współpracowali z pracownikiem Szpitala Powiatowego w Oświęcimiu oraz z pielęgniarkami środowiskowymi Przychodni Rejonowych w Oświęcimiu.

MOPS wspierał środowiska osób niepełnosprawnych poprzez stałą współpracę pracowników socjalnych z Ośrodkiem Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Dziennym Domem Pomocy (DDP) oraz innymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się pomocą dla osób niepełnosprawnych. Dla użytkowników Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi oraz Dziennego Domu Pomocy sporządzane były wywiady środowiskowe na udzielane świadczenia, skierowania i przyznania prawa pobytu, a także objęcia pomocą w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Sprzęt rehabilitacyjny w 2019 r. rozdysponowano zawierając 57 umów użyczenia, 17 aneksów przedłużających umowy użyczenia oraz 3 umowy darowizny.

Kontynuując tradycję oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności lokalnej w celu integracji ze środowiskiem osób samotnych, często niepełnosprawnych, corocznie organizowane jest spotkanie wigilijne. W 2019 r. powyższym wsparciem objętych zostało 118 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w celu zabezpieczenia rozeznaczonych potrzeb mieszkańców realizował następujące programy osłonowe:

Nazwa programu	"Ciepłe mieszkanie"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Zapewnienie środków finansowych na opłacenie rachunków za media grzewcze
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta
Partnerzy programu	Dostawcy węgla, energii elektrycznej, gazu, PEC
Liczba osób objętych programem	159 środowisk
Źródła finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	„Lokalny Program Osłonowy dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim, którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych”
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Zapewnienie środków finansowych dla osób/rodzin, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych.
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta, w lokalach których przeprowadzona została trwała zmiana systemu ogrzewania nie wcześniej niż przed dniem 25 lutego 2015 r.
Partnerzy programu	Dostawcy energii elektrycznej, gazu, oleju, miejska sieć ciepłownicza
Liczba osób objętych programem	15 środowisk
Źródło finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	"Zaopatrzenie w leki"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Zabezpieczenie lekarstw w czasie nagłej choroby
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta
Partnerzy programu	Apteki partnerskie
Liczba osób objętych programem	213 środowisk
Źródła finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	"Posiłek w szkole i w domu"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia
Adresaci programu	Dzieci i młodzież, osoby dorosłe z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji, osoby chore, starsze i niepełnosprawne, dla których przyznano pomoc w formie gorącego posiłku
Partnerzy programu	Szkoły, przedszkola, jadalnie
Liczba osób objętych programem	239 dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli 27 dorosłych
Źródła finansowania programu	środki własne, dofinansowanie wojewody

Ośrodek współpracował z Parafią Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Oświęcimiu w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W 2019 roku wydano skierowania uprawniające do skorzystania z pomocy żywnościowej dla 257 rodzin, w których żyło 448 osób.

Bezrobocie

Kolejną przesłanką ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest bezrobocie, które w ubiegłym roku dotknęło 373 rodziny. Bezrobocie jest istotnym czynnikiem powodującym szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, potęguje biedę i rozszerza sferę społecznego ubóstwa. Szczególne zagrożenie niesie za sobą długotrwały brak pracy. Osoby pozbawione zatrudnienia często stają się klientami pomocy społecznej. Brak pracy wpływa na spadek poczucia bezpieczeństwa socjalnego, prowadzi także do obniżenia samooceny, negatywnie wpływa na psychikę osoby bezrobotnej, może być źródłem depresji, a także sprzyja wystąpieniu patologii społecznej - uzależnienia. Problem bezrobocia często dotyczy kilku członków rodziny, wynika z braku wykształcenia, zdezaktualizowanych na rynku pracy umiejętności i kwalifikacji, a także braku wiary we własne siły oraz braku motywacji do zmiany swojej sytuacji. Należy zaznaczyć, że problem bezrobocia kobiet jest jakościowo trudniejszy z uwagi na macierzyństwo, często samotne, a także brak mobilności czasowej i miejscowej. Trudności z aktywizacją zawodową kobiet wynikają z tradycyjnego, stereotypowego przypisywania kobiet do sfery domowej, nakładania na kobiety obowiązku sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie.

Pracownicy socjalni stale współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu w zakresie pozyskiwania informacji o aktualnych ofertach pracy, planowanych spotkaniach bezrobotnych z pracodawcami, prowadzonych projektach unijnych, stażach zawodowych, pracach interwencyjnych, szkoleniach, giełdach pracy i jednocześnie mobilizują bezrobotnych klientów Ośrodka do aktywizacji zawodowej i czynnego poszukiwania pracy. Konsekwencjami bezrobocia,

w szczególności długotrwałego, dla większości bezrobotnych są: pogorszenie standardu życia, poczucie obniżenia statusu, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym, objawy depresyjne, problemy z zagospodarowaniem czasu wolnego. Negatywne skutki bezrobocia odciskają piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby, która utraciła pracę, wzrasta w niej napięcie i stres, obniżają się osiągnięcia szkolne dzieci. Rodziny, które w wyniku utraty źródeł utrzymania korzystają długotrwale ze wsparcia finansowego instytucji zewnętrznych zagrożone są uzależnieniem się od świadczeń pomocowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2014-2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu jest koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2014-2020", która przyjęta została Uchwałą nr XLVIII/897/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 stycznia 2014 r. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument ten stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań jest prowadzony przez Zespół oceniający realizację Strategii, powołany Zarządzeniem Nr 0050.26.2014 Prezydenta Miasta Oświęcim z dnia 12 marca 2014 r. (ze zm.). W skład Zespołu weszli przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz miejskich jednostek organizacyjnych. Zespół dokonuje oceny poziomu wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. W raporcie monitoringowym sporządzanym wraz z oceną skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście Oświęcim, Zespół sugeruje przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Raport monitoringowy wraz z oceną skuteczności polityki społecznej w mieście Oświęcim przekazywany jest za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu Prezydentowi Miasta Oświęcim, a następnie przedstawiany jest Radzie Miasta Oświęcim w ramach raportu o stanie gminy, o którym mowa w art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.).

Rozdział 6.

ŚWIADCZENIA POZAMATERIALNE - PRACA SOCJALNA

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest między innymi poprzez pracę socjalną, w której wykorzystuje się odpowiednie metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i prawa do samostanowienia. Jest ona świadczona bez względu na posiadany dochód. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiającą osiąganie postępów, które składają się na poprawę sytuacji beneficjenta pomocy społecznej. Celem zawarcia kontraktu socjalnego jest wyposażenie osoby znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu społecznym, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej.

Oferta pracy socjalnej skierowana jest zarówno do beneficjentów Ośrodka, jak również do tych mieszkańców miasta, którzy na co dzień nie korzystają z pomocy finansowej Ośrodka, ale borykają się z różnymi problemami życiowymi. Praca socjalna wymaga elastycznego dostosowania struktur środowiskowych służb socjalnych do stale zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Odpowiada zarówno na nagłe sytuacje kryzysowe, jak i na codzienne, osobiste i społeczne problemy. Jest coraz częściej wzbogacana różnorodnymi działaniami opartymi na realizacji programów i projektów adresowanych do różnych grup beneficjentów pomocy społecznej. Celem pracy socjalnej jest doprowadzenie do osiągnięcia stanu, w którym osoby objęte wsparciem będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. Z uwagi na bardzo często występującą złożoność problemów w rodzinach zwracających się o wsparcie, pracownicy socjalni kierowali osoby wymagające specjalistycznej pomocy do Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej tut. Ośrodka, placówek oferujących poradnictwo specjalistyczne oraz innych instytucji działających w obszarze polityki społecznej. Ponadto celem skompresowania podejmowanych działań szczególnie wobec rodzin wieloproblemowych podjęto współpracę wielosektorową z innymi instytucjami z terenu miasta Oświęcim w ramach projektu "Koopercje 3D - model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin".

Pracownikami Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej są pracownicy socjalni, asystenci rodziny, osoba pracująca w obszarze przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu oraz w obszarze przemocy, którzy udzielali poradnictw i konsultacji w zakresie:

- * problemów rodzinnych,
- * problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- * procedury "Niebieskie karty",
- * problemu uzależnienia od alkoholu.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2019 roku pracownicy tutejszego Ośrodka sporządzili 28 "Niebieskich kart". Należy jednak podkreślić, że w związku z obowiązującymi przepisami, pomocą (m.in.) w formie pracy socjalnej objętych było znacznie więcej rodzin, w których procedurę "Niebieskie karty" wdrożyły inne zobowiązane do tego podmioty.

W 2019 roku do Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło łącznie 65 "Niebieskich kart", w tym:

- * 31 założonych przez KPP,
- * 28 założonych przez MOPS,
- * 3 założone przez placówki oświatowe,
- * 3 założone przez MKRPA.

W 2019 roku procedurą "Niebieskie karty" objęto 59 rodzin (ilość osób w rodzinach - 195). W 59 rodzinach znajdowało się łącznie 75 małoletnich dzieci (20 rodzin bezdzietnych lub z dziećmi usamodzielnionymi). Osób wskazanych w procedurze "Niebieskie karty" wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy było 87 (w tym 46 kobiet, 33 małoletnich dzieci oraz 8 mężczyzn), natomiast osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc było 65 (w tym 54 mężczyzn i 11 kobiet). W 6 rodzinach w trakcie realizowanej już procedury, część A "Niebieskie karty,, była wypełniana po raz drugi z konieczności udokumentowania kolejnego zdarzenia z użyciem przemocy, natomiast w 1 rodzinie taka konieczność miała miejsce 2 razy. W przypadku 1 rodziny procedura została wszczęta przeciwnie przez dwie różne instytucje i dotyczyła konfliktów pomiędzy małżonkami. Należy zaznaczyć, że w 2019 roku procedurą "Niebieskie karty" objęto łącznie 88 rodzin (w tym uwzględniono pracę z 29 rodzinami w ramach NK z lat 2015-2018).

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2019 roku pracownicy socjalni realizujący zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie udzielili łącznie 742 porady/konsultacje członkom rodzin, w których występuje przemoc domowa lub zagrożonych tym zjawiskiem. Podczas rozmów przeprowadzanych z rodzinami udzielano między innymi istotnych informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, form, cyklu przemocy, a także krzywdzących stereotypów.

Ponadto edukowano w zakresie przysługujących praw i sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, radzenia sobie z emocjami, informowano o dostępności instytucji pomocowych na terenie miasta Oświęcim świadczących między innymi pomoc prawną, psychologiczną, pedagogiczną, terapeutyczną osobom doświadczającym przemocy, stosującym przemoc, uzależnionym i współuzależnionym. Ponadto, w ramach świadczonej pracy socjalnej prowadzono działania informacyjne i edukacyjne dotyczące form i zasad udzielania pomocy przez tut. Ośrodek zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Prowadzone działania skupiały się na monitorowaniu sytuacji rodzin objętych procedurą "Niebieskie karty" w celu zrealizowania i w miarę potrzeb modyfikowania indywidualnych planów pomocy rodzinie, wychodzenia na przeciw zgłaszanym na bieżąco potrzebom i oczekiwaniom klientów. W 2019 roku pracownicy otrzymywali także zgłoszenia dotyczące konfliktów sąsiedzkich, rodzinnych i innych nieklasyfikowanych jako przemoc w rodzinie, a dotyczących nieporozumień spowodowanych problemami finansowymi, mieszkaniowymi, złym stanem zdrowia (między innymi rozwijającymi się lub pogłębiającymi chorobami i zaburzeniami psychicznymi), nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, zażywaniem środków psychoaktywnych, hazardem, różnicami międzypokoleniowymi, odmiennymi zdaniem co do sposobu prowadzenia gospodarstwa domowego, stosowanych metod wychowawczych i innych.

W zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim pracownicy tut. Ośrodka współpracowali z następującymi instytucjami i podmiotami z terenu miasta Oświęcim:

- * Komenda Powiatowa Policji,
- * Prokuratura Rejonowa,
- * Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich,
- * Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- * Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- * Szpital Powiatowy,
- * Placówki oświatowe,
- * Służba zdrowia,
- * Dzienny Dom Pomocy,
- * Dom Dziecka.

W celu doskonalenia metod świadczonej pracy socjalnej pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach podnoszących wiedzę i jakość realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

"Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2019 roku Gmina Miasto Oświęcim realizowała *"Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"*, który został opracowany na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie to realizowane było poprzez prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym poprzez działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji rodziców, budowanie planów pomocy rodzinie w odpowiedzi na oczekiwania i potrzeby członków rodziny. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego oraz socjalnego, podobnie jak w latach poprzednich, przyczyniło się do zwiększenia skuteczności pracy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie. Metoda pracy interdyscyplinarnej realizowana w rodzinach objętych działalnością Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego pozwoliła na prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i interwencyjnych. Istotnym elementem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była działalność Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który funkcjonował jeden raz w tygodniu, we wtorek od godziny 17.00 do godz. 19.00. W ramach Punktu wsparcie świadczyli: prawnik i pracownik socjalny.

W ramach zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dotyczących prowadzenia poradnictwa i interwencji, w szczególności poprzez działania edukacyjne mające służyć wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą - zgodnie z regulacją art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w 2019 roku pracownik socjalny we współpracy z asystentami rodziny realizował spotkania edukacyjno-profilaktyczne dla rodziców pt. "Dobry rodzic - kocham, nie krzywdzę". Spotkania te odbyły się 3 - krotnie. Celem w/w zajęć była edukacja rodziców/opiekunów małoletnich dzieci w zakresie wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz dotkniętych tym zjawiskiem poprzez uświadomienie rodzicom, czym jest przemoc werbalna, jakie formy może przybierać i pokazanie konsekwencji jakie może mieć ona dla dziecka także już w życiu dorosłym. W ramach wykładu zostały wykorzystane materiały informacyjno-edukacyjne Fundacji "Dajemy

dzieciom siłę" takie jak ulotka "Słowa dają moc", "Słowa ranią na całe życie". W roku bieżącym planuje się kontynuowanie w/w zajęć edukacyjno-profilaktycznych.

W roku 2019 w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie udzielono 168 porad dla 85 rodzin, w tym:

- * 99 porad prawnych,
- * 69 konsultacji pracownika socjalnego.

Ponadto, w roku 2019 w tutejszym Ośrodku funkcjonowała Grupa Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej o charakterze samopomocowym, w której uczestniczyły osoby potrzebujące wsparcia i pomocy. W 2019 roku członkami ww. grupy wsparcia były wyłącznie kobiety. Spotkania Grupy Wsparcia odbywały się w siedzibie Ośrodka w drugi i ostatni wtorek miesiąca od godz. 17.00 do godz. 19.00. W roku sprawozdawczym w spotkaniach grupy raz w miesiącu uczestniczył również psycholog, który udzielał stosownego wsparcia i konsultacji. Grupa prowadzona jest od 2010 roku, a uzyskiwane w ramach niej wsparcie i samopomoc cieszą się dużym zainteresowaniem kobiet doświadczających przemocy. W 2019 roku odbyły się 23 spotkania Grupy, w których uczestniczyło łącznie 16 kobiet.

Dodatkowe działania realizowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy miasto Oświęcim

Cel szczegółowy 1	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Ograniczenie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> * Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa, w tym przede wszystkim: prawnego i psychologicznego oraz socjalnego, * Prowadzenie działań profilaktycznych i zapobiegawczych dla rodzin zagrożonych przemocą (np. kampanii społecznych, prelekcji, wykładów, grup wsparcia), * Praca socjalna, * Prowadzenie 	MOPS w Oświęcimiu, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KPP Oświęcim.	<ul style="list-style-type: none"> * Liczba udzielonych porad, informacji i konsultacji: 742, * Liczba i rodzaj form pomocy i podjętych działań: 3. Działania te obejmowały: - działania MOPS: * edukacja osób doświadczających przemocy lub zagrożonych tym zjawiskiem w zakresie przysługujących praw i możliwości uzyskania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podczas realizowania monitoringu procedury "NK", * program terapeutyczny i pomoc psychologiczna dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - działalność Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: * liczba zorganizowanych spotkań Grupy Wsparcia dla Osób

	Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej.		Doświadczających Przemocy Domowej: 23 , * liczba uczestników Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: 16 .
--	--	--	---

Cel szczegółowy 2	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Kompleksowe i spójne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> * Organizowanie i podejmowanie działań w środowisku lokalnym (zagrożonym przemocą), których celem jest zapobieganie i przeciwdziałanie zjawisku przemocy, * Podejmowanie interwencji i działań pomocowych w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, * Podejmowanie działań wobec osób, które stosują przemoc, * Opracowanie i wdrażanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach, * Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą, * Podnoszenie specjalistycznej wiedzy przez osoby pracujące w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. 	MOPS w Oświęcimiu wraz z członkami Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KPP Oświęcim.	<ul style="list-style-type: none"> * Liczba wszczętych procedur "Niebieskie karty": 65, * Liczba zakończonych procedur "Niebieskie karty": 54 (obejmuje również Karty z lat poprzednich), * Liczba posiedzeń Grup Roboczych: 336 (w tym 111 Grup roboczych w ramach NK oraz 225 w ramach okresowych ocen), * Liczba szkoleń i liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach: - 7 szkoleń, w których uczestniczyły 72 osoby, w tym 68 funkcjonariuszy Policji, - 7 szkoleń, w których uczestniczyło 17 osób (MOPS oraz członkowie ZI i GR).

Cel szczegółowy 3	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Działania informacyjno - edukacyjne wpływające na zmianę postawy mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie.	* Kolportaż materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie z przeznaczeniem dla społeczności lokalnej, * Akcje informacyjne na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.	MOPS w Oświęcimiu	* Liczba wydanych materiałów edukacyjnych: 207 sztuk, * Liczba akcji informacyjnych: - zajęcia edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach, w których występuje przemoc domowa i zagrożonych tym zjawiskiem : 3 warsztaty/wykłady, w których udział wzięło 14 osób.

Cel szczegółowy 4	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Pomoc w zapewnieniu ofiarom przemocy domowej bezpiecznego schronienia	* Współpraca z instytucjami takimi jak: hostele, schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie, domy samotnej matki, ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, w celu udzielenia bezpiecznego schronienia.	MOPS w Oświęcimiu.	* Liczba osób, którym udzielono schronienia: 1.

Realizatorzy i partnerzy "Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020" od początku realizacji Programu podejmują systemowe działania ukierunkowane na poprawę sytuacji rodzin, mające na celu zwiększenie edukacji społecznej na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania te służą zintegrowaniu działań instytucji lokalnych i zwiększeniu efektywności podejmowanych działań interwencyjnych, profilaktycznych i pomocowych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy.

"Gminny program wspierania rodziny w mieście Oświęcim na lata 2019-2021"

W 2019 roku Ośrodek realizował zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Z realizacji powyższych zadań zostanie przygotowane odrębne sprawozdanie, które następnie zostanie przedstawione Radzie Miasta Oświęcim na sesji w miesiącu marcu 2020 r.

Projekt Kooperacje 3D - Model wielosektorowej współpracy na rzecz osób i rodzin

W dniu 1 października 2018 r. zostało zawarte porozumienie o współpracy między Województwem Małopolskim, a Gminą Miasto Oświęcim oraz Powiatem Oświęcimskim, które dotyczy współpracy przy realizacji projektu Kooperacje 3D - model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin. Projekt ten realizowany jest w ramach Osi priorytetowej II Efektywne polityki publiczne na rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014 - 2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu jest zwiększenie kooperacji oraz współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączania społecznego i zwalczania ubóstwa. W 2019 r. w ramach projektu realizowano następujące formy wsparcia kierowane do przedstawicieli instytucji pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów realizujących inne polityki sektorowe m.in. w zakresie pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa, policji i in., z obszaru województwa małopolskiego:

- 1) coaching, w którym uczestniczyli pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu,
- 2) superwizje dla pracowników socjalnych i asystenta rodziny, które miały na celu doskonalenie warsztatu pracy z klientem,
- 3) spotkania edukacyjne oraz spotkania konsultacyjne.

Ponadto w dniu 20 marca 2019 r. MOPS w Oświęcimiu, jako animator projektu zorganizował konferencję promującą realizację projektu „Kooperacje 3D - model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, a w dniu 5 grudnia 2019 r. zorganizowano konferencję, efektem której było wzmocnienie skuteczności współpracy instytucjonalnej i podjęcie działań mających na celu zawiązanie Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego na terenie miasta Oświęcim.

Efektem finalnym działań podejmowanych w ramach projektu będzie wypracowanie rekomendacji w zakresie wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin z uwzględnieniem specyfiki miasta powyżej 20 tys. mieszkańców, które zostaną włączone do księgi rekomendacji stanowiącej podsumowanie prac realizowanych przez zespoły projektowe wypracowujące modele kooperacji w trzech makroregionach w Polsce.

Rozdział 7.

SYSTEM POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

Schronisko dla osób bezdomnych w Oświęcimiu działa jako ośrodek wsparcia dla bezdomnych mężczyzn i wchodzi w strukturę organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Jest instytucjonalną formą pomocy przeznaczoną dla bezdomnych mężczyzn, mających ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie miasta Oświęcim. Prawo pobytu przyznawane jest osobom bezdomnym w drodze decyzji administracyjnej. Placówka przeznaczona jest dla 40 bezdomnych mężczyzn.

Na terenie Schroniska funkcjonuje Łaźnia miejska, przeznaczona dla osób bezdomnych przebywających poza placówką oraz mieszkańców miasta Oświęcim, którzy w swoich zasobach mieszkaniowych nie dysponują odpowiednio wyposażonymi pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi lub nie posiadają takich pomieszczeń - w grupie tej znajdują się usamodzielnione osoby bezdomne.

Obok Schroniska funkcjonuje Ogrzewalnia miejska przeznaczona dla bezdomnych mężczyzn z terenu miasta Oświęcim, a w przypadkach losowych lub w okresie niskich temperatur, aby przeciwdziałać zamarzaniu osób bezdomnych, również spoza jego terenu. Z uwagi na niskie temperatury, mogące zagrażać zdrowiu i życiu osobom pozostającym pod wpływem alkoholu, incydentalnie do Ogrzewalni miejskiej przyjmowane są osoby nie posiadające statusu osoby bezdomnej, a także kobiety. Pobyt w Ogrzewalni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

W roku 2019 na podstawie decyzji administracyjnych objęto pomocą w formie prawa pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych prowadzonym w strukturze MOPS w Oświęcimiu 62 mężczyzn (60 z nich przebywało w placówce), w tym 6 po raz pierwszy. Z Ogrzewalni skorzystały 74 osoby, w tym 1 kobieta i 22 osoby spoza gminy Miasto Oświęcim (w tym jeden obywatel Niemiec). Z Łaźni miejskiej skorzystało 107 osób, wśród nich znaleźli się mieszkańcy miasta, którzy w swoich zasobach mieszkaniowych nie posiadają dostępu do urządzeń sanitarnych lub mediów, w tym usamodzielnione osoby bezdomne. Ponadto w czterech przypadkach ze względu na szczególne okoliczności udzielono schronienia w placówce znajdującej się poza terenem miasta Oświęcim (w tym 2 mężczyznom w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, z których 1 następnie korzystał z tut. Schroniska oraz 2 kobietom).

Głównym celem Schroniska, obok udzielenia schronienia, jest reintegracja społeczna i zawodowa osób bezdomnych, polegająca na wspieraniu tych osób w wychodzeniu z bezdomności i uzyskaniu samodzielności życiowej.

Celami szczegółowymi realizowanymi w Schronisku są:

- * objęcie osób bezdomnych schronieniem i kompleksowym wsparciem,
- * poprawa jakości życia osób bezdomnych i praca nad wzrostem motywacji do zmiany sposobu życia tych osób,
- * poprawa sytuacji osób bezdomnych przebywających w mieście Oświęcim,
- * zwiększenie uczestnictwa i aktywności osób bezdomnych w działaniach, ukierunkowanych na poprawę ich sytuacji życiowej,
- * przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Do zadań realizowanych w Schronisku należą:

- * zapewnienie tymczasowego schronienia osobom bezdomnym tego pozbawionym,
- * zabezpieczenie finansowe w oparciu o rozeznaną indywidualną sytuację osoby bezdomnej,
- * zaspokojenie podstawowych potrzeb higienicznych,
- * zapewnienie niezbędnej odzieży i wyposażenia umożliwiającego samodzielność w Schronisku,
- * umożliwienie przygotowywania posiłków osobom bezdomnym, w tym jednego ciepłego,
- * organizacja wsparcia specjalistycznego,
- * organizacja działań środowiskowych, mających na celu integrację społeczną,
- * aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych,
- * prowadzenie działań interwencyjnych wobec osób bezdomnych,
- * współpraca z instytucjami, organizacjami, związkami wyznaniowymi, przedsiębiorcami itp. w zakresie poprawy sytuacji osób bezdomnych,
- * inne wsparcie wynikające z rozeznaných potrzeb osób bezdomnych i możliwości finansowych Ośrodka, mające na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, wspierającego reintegrację społeczną i zawodową osób bezdomnych.

Wszystkie osoby bezdomne skierowane do schronisk dla osób bezdomnych objęte były kontraktami socjalnymi w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej - ogółem zawarto 126 kontraktów.

W ramach pracy socjalnej motywowano użytkowników do złożenia wniosku w Urzędzie Miasta o przyznanie lokalu socjalnego z zasobów mieszkaniowych Miasta Oświęcim. W celu poprawy relacji rodzinnych prowadzona była aktywna współpraca z członkami rodziny, natomiast

z osobami będącymi w trudnej sytuacji zdrowotnej, były podejmowane działania w kierunku uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i podjęcia leczenia umożliwiającego poprawę zdrowia. Z użytkownikami były podejmowane działania w kierunku aktywizacji zawodowej, w celu uzyskania i podniesienia kwalifikacji zawodowych, zwiększenia umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, w tym sporządzania dokumentów aplikacyjnych, uczestniczenia w rozmowach kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami.

Dominującymi problemami wśród osób bezdomnych, które otrzymały prawo pobytu w Schroniskach w 2019 roku były:

Alkoholizm - 32 osoby. Część z nich nadużywała alkoholu okresowo. Po efektywnym zmierzeniu się z nawrotem choroby alkoholowej, osoby te powróciły do prawidłowego pełnienia ról społecznych.

W 2019 roku 2 osoby uczęszczały naoringi, 4 osoby współpracowały z konsultantem do spraw uzależnień zatrudnionym w MOPS, 14 osób skorzystało ze wsparcia terapeutycznego w ramach projektu socjalnego, prowadzonego w Domu Socjalnym.

Długotrwała choroba lub niepełnosprawność - 34 osoby.

Bezrobocie - 16 osób.

W 2019 roku 13 osób pozostawało w zatrudnieniu, 17 wykonywało prace dorywcze. 13 osób bezdomnych objętych było kontraktami socjalnymi, w których uwzględniono realizację dodatkowych zobowiązań, kształtujących umiejętności zawodowe i około zatrudnieniowe.

W 2019 roku w ramach prowadzonej pracy socjalnej 6 osób usamodzielniało się (w wynajętych mieszkaniach lub otrzymanych z zasobów miasta, zamieszkały z członkami rodzin lub u znajomych).

Użytkownicy Schroniska chętnie uczestniczyli w realizacji szeregu prac porządkowo-konserwacyjnych na rzecz placówki oraz innych budynków zarządzanych przez MOPS m.in. w zakresie malowania pomieszczeń, wymiany zamków, klamek, itp. W ciągu minionego roku dbali również o otoczenie Schroniska, w tym o tereny zielone.

W roku sprawozdawczym osoby bezdomne kontynuowały współpracę z darczyńcami. W ramach tych działań użytkownicy Schroniska zaewidencjonowali 202 darowizny w postaci artykułów spożywczych, odzieży, obuwia, tekstyliów, artykułów chemii gospodarczej, naczyń, gotowych posiłków itp. Darowizny te, jako przyjęte przez użytkowników, były dystrybuowane przez komitet wyłoniony spośród mieszkańców Schroniska z przeznaczeniem dla osób bezdomnych i ubogich z terenu miasta Oświęcim.

W 2019 roku kontynuowano spotkania Społeczności, których zrealizowano ogółem 13. W ramach spotkań omawiane były bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem placówki, a osoby bezdomne aktywnie uczestniczyły w rozwiązywaniu konfliktów interpersonalnych, czy występujących problemów w placówce.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono niezbędne remonty, zakupiono meble, narzędzia budowlane i ogrodnicze, które osoby bezdomne wykorzystują w wykonywaniu prac na terenie placówki i w okół budynku Schroniska, chemię gospodarczą, artykuły gospodarstwa domowego i sprzęt AGD, artykuły papiernicze i plastyczne itp.

W prowadzonym przez MOPS w Oświęcimiu Schronisku dla osób bezdomnych zrealizowano projekt socjalny pn. "Nigdy się nie dowiesz czego możesz dokonać, jeśli nie spróbujesz", w ramach którego zrealizowano:

– **Działania środowiskowe:** Święta Wielkanocne pn. „Święcony koszycek” (uczestniczyło 38 osób), Święta Bożego Narodzenia pn. „Ach witaj Zbawco” (uczestniczyło 36 osób), „Kino w plenerze” (ilość zajęć 3; uczestniczyło 37 osób), ognisko integracyjne pn. „Ognisty podmuch” (uczestniczyło 7 osób), gry i zabawy integracyjne (ilość zajęć 2; uczestniczyło 10 osób), „Wszystkiego najlepszego Panowie!” uczestniczyło 27 osób), „Akcja znicz” (uczestniczyły 3 osoby). Działaniami środowiskowymi organizowanymi z okazji świąt były objęte również osoby bezdomne, przebywające w Ogrzewalni miejskiej. W ramach „Akcji znicz” zapalono światełko pamięci na grobach osób samotnych i bezdomnych, których pochówek zorganizował MOPS.

– **Działania edukacyjne:** „Piekielna kuchnia” (ilość zajęć 11; uczestniczyło 15 osób), „EKO spryciarze” (uczestniczyło 15 osób), „EKO ogród” (ilość zajęć 7; uczestniczyło 6 osób). W ramach działań edukacyjnych uczestnicy nabywali umiejętności w zakresie racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi (trening budżetowy) oraz niezbędne w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W trakcie zajęć o tematyce ogrodniczej powstał zielnik, który pozwolił na kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych wśród mieszkańców Schroniska.

– **Działania wolontarystyczne** (ilość zajęć 11; uczestniczyło 6 osób). Działania wolontarystyczne, propagujące ideę wolontariatu, stanowiły alternatywę dla ciekawego i aktywnego zagospodarowania czasu wolnego. W ramach tych zajęć mieszkańcy Schroniska włączyli się w pomoc na rzecz dziecka z terenu gminy, wspieranego przez jedną z organizacji pozarządowych (przygotowanie ozdób na jarmark świąteczny).

W ramach projektu socjalnego został uruchomiony fanpage Schroniska na portalu społecznościowym, za pomocą którego była promowana praca grupowa i środowiskowa.

Osoby bezdomne były również beneficjentami projektu socjalnego pn. „Nie ograniczaj siebie. Jesteś wszystkim, co masz”, w ramach którego, oprócz indywidualnych konsultacji z terapeutą uzależnień, zrealizowano cykliczne wykłady profilaktyczne pn. „Szukam, poznaję, działam – we mnie drzemie moc!”.

W Schronisku została również zorganizowana wizyta duszpasterska.

Pracownicy Schroniska współpracowali z Policją i Strażą Miejską w zakresie pomocy osobom bezdomnym, ze szczególnym uwzględnieniem okresu zimowego, w którym funkcjonował telefon alarmowy.

Przeprowadzona ocena podejmowanych działań na rzecz osób bezdomnych w latach 2017-2019 ukazuje, że liczba osób bezdomnych objętych wsparciem w Schronisku utrzymuje się na podobnym poziomie, notuje się niewielki wzrost osób korzystających z Ogrzewalni, w tym spoza miasta Oświęcim. Incydentalnie w ciągu ostatnich lat pojawiają się obywatele innych państw co powoduje konieczność poszukiwania nowych rozwiązań, nie stosowanych w latach poprzednich. Ponownie zaobserwowano wzrost liczby osób korzystających z Łaźni miejskiej po zanotowanym spadku w roku ubiegłym. W dalszym ciągu notuje się mniej przypadków marnotrawienia pomocy udzielonej w postaci schronienia, sukcesywnie wzrasta liczba osób utrzymujących wstrzeźliwość od napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych, dzięki czemu poprawiła się znacznie frekwencja pobytu w palcówce. Kierowanie osób bezdomnych, które zakończyły proces readaptacji społecznej i zawodowej w Schronisku do mieszkań chronionych treningowych pozwala na kontynuowanie procesu wychodzenia z bezdomności i skuteczne przygotowanie do usamodzielnienia się w przyszłości w lokalu otrzymanym z zasobów miasta. Uwagę zwraca regularne poszerzanie oferty wsparcia i działań realizowanych na rzecz osób bezdomnych, dzięki czemu osoby te objęte są wsparciem socjalnym, edukacyjnym, terapeutycznym, aktywizacyjnym - coraz większa grupa osób bezdomnych aktywnie uczestniczy w realizowanych działaniach. Przeprowadzona analiza pozwala dostrzec, że częścią proponowanych działań są objęte również osoby bezdomne przebywające w Ogrzewalni miejskiej, bezdomni uliczni, a także inni mieszkańcy miasta znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, w tym mieszkańcy kontenerów mieszkalnych i usamodzielnione osoby bezdomne.

Rozdział 8.

REALIZACJA "PROGRAMU PRACY Z OSOBAMI WYKLUCZONYMI SPOŁECZNIE I ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, ZAMIESZKAŁYMI NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2015-2020"

"Program pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015-2020" został przyjęty Uchwałą Nr LVI/1087/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 24 września 2014 r.

W 2019 roku uczestnikami „Programu pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015-2020” objętych było 89 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wśród osób biorących udział w programie znalazła się część mieszkańców Domu Socjalnego oraz część osób bezdomnych. Pozostałe osoby to mieszkańcy miasta, objęci wsparciem MOPS.

Głównym celem Programu jest reintegracja społeczna i oddziaływanie terapeutyczne względem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych tym zjawiskiem, zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim. Jak zakłada Program, powyższe będzie realizowane poprzez aktywizację społeczną oraz zawodową, ukierunkowaną na rzecz społeczności lokalnej.

Całkowity budżet przeznaczony na realizację Programu w roku 2019 wynosił 298.407,00 zł i został wykorzystany w kwocie 272.293,00 zł. W ramach powyższych środków pokryte zostały koszty: wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla trzech pracowników etatowych, wynagrodzeń w ramach umów cywilno-prawnych w zakresie realizacji instruktaży zawodowych, usług edukacyjno-terapeutycznych i pełnienia usług opieki i dozoru. Ponadto, pokryte zostały bieżące wydatki związane z realizacją Programu, a w szczególności: zakup materiałów biurowych, materiałów, narzędzi i elektronarzędzi do instruktaży zawodowych, zakup energii, usług telekomunikacyjnych, tekstyliów, artykułów chemicznych i dezynfekcyjnych, doposażenie mieszkań chronionych, aneksów kuchennych, pomieszczeń socjalnych oraz sanitarnych, wynagrodzenia trenerów i specjalistów.

Program koncentrował się na uzupełniających się obszarach: pracy socjalnej, oddziaływaniach terapeutycznych i profilaktycznych oraz reintegracji społecznej i zawodowej.

W ramach pracy socjalnej realizowano wsparcie w zakresie: poprawy sytuacji socjalno-bytowej mieszkańców Domu Socjalnego, rozwiązywania konfliktów rodzinnych oraz sąsiedzkich, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także wypełniania dokumentów i załatwiania spraw urzędowych. Ww. osoby były motywowane do zmiany dotychczasowej sytuacji życiowej m.in. poprzez podjęcie terapii w zakresie problemu alkoholowego oraz utrzymywanie abstynencji od napojów alkoholowych. Starszy pracownik

socjalny pracował z mieszkańcami również w zakresie utrzymywania prawidłowej higieny osobistej oraz dbania o czystość w mieszkaniach oraz sanitariatach, a także racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, jak również nawiązania kontaktu z lekarzem, w celu określenia i poprawy stanu zdrowia. Pracownik socjalny przeprowadził ogółem 249 indywidualnych rozmów wspierających i dyscyplinujących z mieszkańcami, w zakresie rozwiązywania problemów dnia codziennego. Warto podkreślić, że coraz liczniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby bezdomne przechodzące ze Schroniska dla osób bezdomnych do mieszkań chronionych, w których kontynuują udział w procesie wychodzenia z bezdomności. W 2019 roku kolejnym 2 osobom zapewniono pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym.

W ramach Programu w 2019 roku prowadzono projekt socjalny pn. "Moje życie w moich rękach - nie dam się wykluczyć", w ramach którego zrealizowano następujące wsparcie:

- 50 godzin konsultacji terapeutycznych w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym leków, z których skorzystało ogółem 26 osób, w tym osoby przebywające w Schronisku dla osób bezdomnych, mieszkańcy Domu Socjalnego oraz mieszkańcy miasta. Warto podkreślić, że w ramach powyższego działania zrealizowano konsultacje rodzinne dla rodziców z dzieckiem, borykającym się z problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych.
- 3 wykłady profilaktyczne z elementami warsztatu z cyklu "Szukam, poznaję, działam - we mnie drzemie moc!", w których wzięło udział ogółem 27 osób.
- Przeprowadzono zajęcia kulinarne w związku z przygotowaniem do Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia oraz ogniska integracyjnego dla mieszkańców Domu Socjalnego i członków ich rodzin.
- Zrealizowano zajęcia kulinarne pn. „ Smacznie, zdrowo, kolorowo - warsztaty kulinarne (ilość zajęć 3, uczestniczyło 13 osób).
- Zrealizowano zajęcia ogrodnicze "Kwiecisty ogród" (ilość zajęć 1, uczestniczyły 3 osoby), w trakcie których obsadzono kwiatami klomby i kwietniki. Kwiaty pozyskano w ramach współpracy z firmą Plantpol, a także dzięki zaangażowaniu mieszkańców. Kwiaty sadzili, a następnie o nie dbali mieszkańcy w ramach budowania odpowiedzialności za miejsce zamieszkania.
- Ognisko integracyjne "Ale w koło jest wesoło!" dla mieszkańców Domu Socjalnego i członków ich rodzin (uczestniczyło 13 osób).

- Zrealizowano uroczyste śniadanie Wielkanocne (uczestniczyło 19 osób) oraz Wieczerną Wigilijną (uczestniczyło 20 osób), w ramach których wszystkie prace wykonali mieszkańcy wraz z pracownikami Sekcji Pomocy Instytucjonalnej, w tym także zadbali o wystrój świąteczny i przygotowanie niezbędnych dekoracji.

- Zrealizowano zajęcia "Ale kino!", promujące alternatywne formy spędzania czasu wolnego (uczestniczyło 7 osób).

W ramach reintegracji zawodowej w roku 2019 zrealizowano 2 instruktaże zawodowe, których celem jest nabycie umiejętności pożądaných przez potencjalnych pracodawców (nabywanie kwalifikacji w pracach budowlanych) - w łącznej ilości 80 godzin dla 4 osób, w ramach prowadzonych kontraktów socjalnych. Przeprowadzone instruktaże zawodowe pozwoliły na przygotowanie mieszkania chronionego na przyjęcie nowych lokatorów, a także podłoża na kosze związane z segregacją śmieci przez mieszkańców Domu Socjalnego.

W Domu Socjalnym były realizowane prace społecznie użyteczne, które w okresie od maja do listopada 2019 r. wykonywało łącznie 6 osób, w ramach których wypracowały one 1.147 godzin zegarowych.

W okresie od marca do grudnia 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zlecił pełnienie dozoru opiekunom Domu Socjalnego w Oświęcimiu w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom budynku, mienia MOPS, nadzoru nad przestrzeganiem obowiązującego w budynku Regulaminu i niwelowania zachowań społecznie nieakceptowalnych.

Opiekunowie pełnili dozór w godzinach popołudniowo-wieczornych, a także w soboty, niedziele i dni świąteczne. Dozór spowodował ograniczenie zachowań społecznie niepożądanych wśród mieszkańców Domu Socjalnego, przy jednoczesnym ograniczeniu ilości odwiedzin, przebywania i nocowania w Domu Socjalnym osób nietrzeźwych z terenu miasta Oświęcim. Ogółem zrealizowano 1.040 godzin usług opieki i nadzoru.

W pozytywnym budowaniu wizerunku miejsca zamieszkania aktywnie uczestniczyli mieszkańcy, którzy wykonując prace na rzecz społeczności lokalnej dbali o jego stan techniczny, porządek w częściach wspólnie użytkowanych, jak i również w bliskim otoczeniu budynku.

Realizację Programu wspierali: Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu, w tym dzielnicowy, Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, w tym kuratorzy oraz pielęgniarki i opiekunki środowiskowe, asystenci rodziny, pracownicy socjalni, darczyńcy i mieszkańcy Domu Socjalnego.

Kompleksowe wsparcie zapewnione w ramach Programu, uzupełnione przez inne działania realizowane przez MOPS, pozwoliły na kontynuację udzielania skutecznej pomocy osobom

znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wynikającej m.in. ze złego stanu zdrowia, niepełnosprawności, a także ograniczeń osobistych utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. Liczną grupę osób wspieranych w ramach Programu stanowili użytkownicy Schroniska dla osób bezdomnych, którzy docelowo mogą kontynuować proces readaptacji społecznej i zawodowej w Domu Socjalnym.

Dokonana ocena działań realizowanych na rzecz osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym wykazuje, że liczba osób objętych programem ulega pewnemu spadkowi. Regularne poszerzanie oferty wsparcia i działań realizowanych na rzecz osób wykluczonych, pozwala na objęcie tych osób wsparciem socjalnym, edukacyjnym, terapeutycznym, aktywizacyjnym. Część proponowanych działań ma charakter środowiskowy i pozwala na pracę z całą społecznością Domu Socjalnego. Warto podkreślić, że częścią proponowanych działań są objęte osoby bezdomne przebywające w Schronisku dla osób bezdomnych, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym stanowi kolejny etap procesu wychodzenia z bezdomności - co roku osoby bezdomne są kierowane do mieszkań chronionych treningowych, dzięki czemu ich odsetek w ilości mieszkańców ogółem sukcesywnie się zwiększa. W 2019 roku zanotowano tendencję spadkową w ilości mieszkańców, co spowodowane było głównie otrzymaniem lokali mieszkalnych z zasobów miasta, a także wynajęciem lokalu na wolnym rynku. W okresie poddanym analizie dostrzegalna jest sukcesywna poprawa warunków życia mieszkańców, jak również otoczenia. W głównej mierze jest to spowodowane przyłączeniem Domu Socjalnego do sieci centralnego ogrzewania i wykonaniem prac termoizolacyjnych. W prace na rzecz poprawy estetyki otoczenia włączali się także mieszkańcy. Widoczna jest również tendencja spadkowa w zakresie występowania zjawisk społecznie nieakceptowalnych. Dostrzegalny jest także wzrost potrzeb mieszkańców w zakresie realizacji wsparcia specjalistycznego.

Rozdział 9.

DZIAŁALNOŚĆ KLUBU WOLONTARIATU I REALIZACJA PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM

Klub Wolontariatu

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu wznowiono działalność Klubu Wolontariatu. W tym względzie podjęto działania celem nawiązania współpracy z Powiatowym Zespołem Nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Teczniczych w Oświęcimiu. Planuje się aby przedmiotem współpracy było świadczenie przez uczniów w/w Placówki korepetycji dla dzieci i młodzieży, w tym z rodzin wieloproblemowych i z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

W Schronisku dla osób bezdomnych funkcjonującym w strukturze Ośrodka, ramach działań propagujących ideę wolontariatu, jako alternatywnej i ciekawej formy zagospodarowania czasu wolnego, zrealizowano projekt socjalny pn. „Nigdy się nie dowiesz czego możesz dokonać, jeśli nie spróbujesz”. Jego istotą były zajęcia edukacyjne, w ramach w których 6 uczestników przygotowywało ozdoby świąteczne, które zostały przekazane organizacji pozarządowej - uzyskane darowizny zostały przeznaczone na rehabilitację i leczenie dziewczynki z terenu miasta.

Prace społecznie użyteczne

Jedną z form aktywizacji zawodowej jest wykonywanie prac społecznie użytecznych, realizowanych przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez Starostę. Prace te zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w organizacjach i instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Koordynatorem realizacji prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim wykonywanych w ramach miejskich jednostek jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Do zadań Ośrodka w 2019 roku należało:

- * sporządzanie rocznego planu potrzeb w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych,
- * motywowanie osób bezrobotnych do utrzymywania aktywnej postawy na rynku pracy,
- * kierowanie osób do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- * współpraca z jednostkami biorącymi udział w pracach społecznie użytecznych oraz z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu,
- * podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób, które nieprawidłowo wywiązywały się z wykonywania powierzonych prac.

W 2019 roku prace społecznie użyteczne były realizowane na terenie miasta przez dwie jednostki: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz Oświęcimskie Centrum Kultury. W pracach ogółem brało udział 7 osób.

Całkowity koszt zadania wyniósł 10.676,60 zł, w tym udział Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu wyniósł 6.405,96 zł, natomiast udział finansowy jednostek biorących udział w realizacji zadania kształtował się na poziomie 4.270,64 zł.

Wśród realizowanych prac na terenie miasta znalazły się:

- * prace porządkowe i konserwatorskie w budynkach administrowanych przez MOPS,

* porządkowanie wykupionych przez MOPS kwater na Cmentarzu Komunalnym,

* porządkowanie terenu wokół budynku Oświęcimskiego Centrum Kultury.

W MOPS prace prowadzono w Domu Socjalnym oraz na Cmentarzu Komunalnym. Wykonywało je 6 osób w okresie od miesiąca maja do listopada 2019 r. wypracowując łącznie 1.147 godzin zegarowych.

Analiza realizacji prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim w latach 2017 - 2019 pozwala stwierdzić, że dostrzegalna jest tendencja spadkowa w liczbie osób wykonujących te prace, co jest wynikiem ograniczonej liczby środków możliwych do uzyskania przez miasto z PUP. Warto jednak zaznaczyć, że prace te wykonują osoby mające znaczne trudności w zakresie podjęcia zatrudnienia, w tym osoby niepełnosprawne, czy znajdujące się w wieku nieatrakcyjnym dla potencjalnego pracodawcy.

Rozdział 10.

ZADANIA OBEJMUJĄCE REALIZACJĘ ŚWIADCZEŃ RDZINNYCH, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH, JEDNORAZOWEGO ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA OKREŚLONEGO USTAWĄ O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN "ZA ŻYCIEM" ORAZ ŚWIADCZENIA DOBRY START

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2019 realizował na rzecz mieszkańców miasta Oświęcim także zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie następujących aktów prawnych:

1) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.),

2) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 670 ze zm.),

3) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. D.U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.),

4) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.),

5) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.),

6) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.).

Na realizację tych zadań łącznie z kosztami obsługi w 2019 r. wydatkowano kwotę **38.054.911,00 zł.**

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych za 2019 r.:

Średnio miesięcznie w 2019 r. świadczenia rodzinne pobierało **1.444 rodziny.**

Zasiłek rodzinny, który jest podstawowym świadczeniem rodzinnym średnio miesięcznie w 2019 r. otrzymywały **623 rodziny.**

Tytułem przykładu miesięcznej ilości wypłacanych świadczeń wskazuje się, że w miesiącu grudniu 2019 r. wypłacono **1.203 zasiłki rodzinne** na rzecz dzieci ustalone w pełnej wysokości, w tym:

- * 344 zasiłki rodzinne** - na rzecz dzieci w wieku **do ukończenia 5 roku życia,**
- * 807 zasiłków rodzinnych** - na rzecz dzieci w wieku **powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,**
- * 52 zasiłki rodzinne** - na rzecz dzieci w wieku **powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.**

Średnio miesięcznie w 2019 r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka wypłacano dla **73 dzieci.**

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej średnio miesięcznie w 2019 r. wypłacano dla **227 dzieci.**

Średnio miesięcznie w 2019 r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wypłacano dla **90 dzieci.**

Jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w 2019 r. wypłacano na rzecz **772 dzieci.**

Zasiłek pielęgnacyjny średnio miesięcznie w 2019 r. pobierało **897 osób.**

Świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie w 2019 r. pobierało **117 osób,** natomiast specjalne zasiłki opiekuńcze pobierało średnio miesięcznie **20 osób.**

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (tzw. "becikowe") w 2019 r. wypłacono w związku z urodzeniem się **246 dzieci,** natomiast jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, którego przyznanie uwarunkowane jest posiadaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego przyznano dla **77 dzieci.**

Świadczenie rodzicielskie w 2019 r. otrzymywało średnio miesięcznie **87 matek.**

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w pełnej wysokości)	1.790.864	15.522
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w pełnej wysokości), w tym z tytułu:	786.815	5.841
2.1.	urodzenie dziecka	77.000	77
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	80.047	207
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	173.073	881
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	112.510	1.083
2.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r.ż.	29.790	331
2.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r.ż.	82.720	752
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	77.200	772
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	7.825	93
2.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła	3.616	32
2.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	4.209	61
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	259.160	2.728
	Razem zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w pełnej wysokości) (1 + 2):	2.577.679	21.363
3.	Świadczenia opiekuńcze, w tym:	4.391.238	12.409
3.1.	Zasiłki pielęgnacyjne	2.030.956	10.760
3.2.	Świadczenia pielęgnacyjne	2.208.415	1.403
3.3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	151.867	246
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	246.000	246
5.	Świadczenie rodzicielskie	951.464	1.048
	Świadczenia rodzinne razem (1+2+3+4+5):	8.166.381	35.066
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	379.877	896
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	76.759	543
8.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	28.978	170
9.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	8.097	146
	Ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8+9):	8.660.092	36.821

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami są przyznawane także w obniżonej wysokości obliczonej w ramach tzw. "mechanizmu 1 zł za 1 zł". Dane w przedmiotowym zakresie za rok 2019 obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w obniżonej wysokości)	135.542,41	1.647
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w obniżonej wysokości), w tym z tytułu:	74.444,40	738
2.1.	urodzenie dziecka	703,88	5
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	20.287,62	60
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	16.792,90	123
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	10.177,92	132
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	3.647,37	81
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	207,14	10
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	22.627,57	327
3.	Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego (w obniżonej wysokości, do których prawo zostało ustalone przez wojewodę na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	1.576,68	26
	Łącznie zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w obniżonej wysokości (1+2+3)	211.563,49	2.411

W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych wydano w 2019 r. łącznie **2.504** decyzje administracyjne.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w 2019 r.

Zasiłki dla opiekunów w 2019 r. pobierało średnio miesięcznie **18 osób**.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki dla opiekunów	129.060	209
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	21.867	129
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	5.245	96
4.	Ogółem:	156.172	434

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za 2019 rok

Średnio miesięcznie w 2019 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano dla **255 osób uprawnionych**.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.424.068	3.227
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2019 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego	665.649,72 *	
2.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:	539.826,68	
2.2.	- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela	125.823,04	

* W kwocie 665.649,72 zł zwróconej przez dłużników alimentacyjnych mieszczą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości 351.097,22zł.

Pozostałe do zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynoszą 22.581.097 zł, w tym odsetki 6.645.686 zł (narastająco z uwzględnieniem lat ubiegłych).

W sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano w 2019 r. łącznie 325 decyzji administracyjnych.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci za 2019 r.

Od miesiąca lipca 2019 r. nastąpiły istotne zmiany w zakresie przyznawania świadczeń wychowawczych na dzieci, ponieważ m.in. zniesione zostało ustawowe kryterium dochodowe, które do miesiąca czerwca 2019 r. warunkowało przyznanie świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. W następstwie tych zmian od miesiąca lipca 2019 r. bardzo widocznie wzrosła liczba dzieci objętych uprawnieniem do świadczenia wychowawczego i tym samym kwota wydatków ponoszonych na ten cel.

Tytułem przykładu wskazuje się, że w **miesiącu grudniu 2019 r.** uprawnionych do świadczenia wychowawczego było **5.587 dzieci**, natomiast w **całym roku 2018** świadczenie wychowawcze przysługiwało tylko dla **3.283 dzieci**.

Łącznie w 2019 r. wypłacono świadczenia wychowawcze (SW500+) w kwocie 25.697.800 zł i w sprawach tych wydano **233** decyzje administracyjnych przyznających świadczenie wychowawcze oraz **3.871 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego**.

Wykonanie zadania zleconego w zakresie wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w 2019 r.

W 2019 r. wypłacono 6 jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w wysokości 4.000 zł.

Łączna kwota środków finansowych wydatkowanych na realizację ww. zadania w 2019 r. wyniosła 24.000 zł.

Wykonanie zadania zleconego w zakresie wypłaty świadczenia Dobry start (300+) określonego rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” w 2019 r.

W 2019 r. złożonych zostało łącznie 3.009 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia Dobry start, z tego 178 wniosków przekazano do innych organów według właściwości. W okresie od lipca do grudnia 2019 r. przyznano 3.801 świadczeń, w tym 10 świadczeń w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej oraz 6, w których Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Krakowie wyznaczyło Prezydenta Miasta Oświęcim jako organ właściwy do załatwienia przedmiotowych wniosków w związku z wystąpieniem okoliczności, o których mowa w art. 24 do 26 Kpa.

Łączna kwota środków finansowych wydatkowanych na wypłatę świadczenia dobry start w 2019 r. wyniosła 1.141.200 zł, przy czym kwota 1.137.000 zł wypłacona została w okresie od lipca do grudnia 2019 r., a kwota 4.200 zł wypłacona została w miesiącu styczniu 2019 r. tytułem świadczeń za 2018 r.

Ocena stanu realizacji ww. zadań:

Analiza porównawcza realizacji ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dokonana w odniesieniu do 2018 roku wskazuje jednoznacznie, że koszyk świadczeń socjalnych dla rodzin z dziećmi jest sukcesywnie rozszerzany o nowe formy finansowego wsparcia. W konsekwencji pozwala to w coraz większym stopniu zabezpieczyć potrzeby dzieci, ale i tym samym powoduje znaczące rozszerzenie kręgu osób i rodzin korzystających z pomocy państwa w tym zakresie. Widocznym tego przykładem jest m.in. świadczenie wychowawcze, do którego uprawnienia po zniesieniu kryterium dochodowego od miesiąca lipca 2019 r. posiada ponad 5.500 dzieci zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim. Ponadto nie sposób pominąć podwyższenia w roku 2019 wysokości świadczeń pobieranych przez osoby niepełnosprawne i rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi, t.j. zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych. Z kolei dane statystyczne z ostatnich 3 lat w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanych w związku z bezskutecznością egzekucji zasądzonych od rodziców alimentów, pozwalają

zauważyć tendencję spadkową, z jednoczesnym uaktywnieniem się dłużników alimentacyjnych i wzrostem wpłat otrzymywanych zarówno od komorników jak i bezpośrednio od dłużników na poczet spłaty zobowiązań z tego tytułu. Dokonując natomiast oceny ww. zadań od strony ich realizacji i kosztów związanych z ich obsługą wskazać należy, że coraz szerszy koszyk świadczeń, a w konsekwencji zwiększająca się liczba świadczeniobiorców wymaga również szerszego i odpowiedniego wykwalifikowanego zaplecza kadrowego.

Rozdział 11.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza sytuacji społecznej, a także posiadanych zasobów ujawniła potrzeby w następujących obszarach pomocy społecznej:

- * utrzymanie na dotychczasowym poziomie zatrudnienia wykwalifikowanej kadry stosownie do realizowanych zadań w MOPS, a w razie potrzeby zapewnienie dodatkowej etatyzacji, w tym między innymi w celu spełnienia standardów w Schronisku oraz Ogrzewalni funkcjonujących w strukturze Ośrodka,

- * zabezpieczenie środków finansowych na szkolenia i profesjonalizację kadry,

- * zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie specjalistów, m.in. prawnika, pedagoga, psychologa oraz specjalistę świadczącego usługi w zakresie problemu alkoholowego, celem zapewnienia kompleksowego wsparcia i pomocy osobom i rodzinom tego potrzebującym,

- * zabezpieczenie środków finansowych celem zwiększenia ilości godzin usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania świadczonych dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym także w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy Dziennego Domu Pomocy w Oświęcimiu,

- * zabezpieczenie środków finansowych na wspieranie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Oświęcim,

- * zabezpieczenie środków finansowych dla potrzeb zapewnienia w razie takiej potrzeby schronienia w schronisku dla osób bezdomnych, innym niż funkcjonujące w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu,

- * zabezpieczenie środków finansowych na dalsze funkcjonowanie i modernizację Schroniska dla osób bezdomnych i Domu Socjalnego w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania budynków i ich stanu technicznego do aktualnych wymogów,

* dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym, m.in. poprzez promowanie działań na rzecz integracji społecznej, czy aktywnego udziału mieszkańców w życiu społecznym, a także rozwój idei pracy wolontarystycznej,

* adaptacja i przystosowanie infrastruktury budynków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu do realizacji zadań oraz potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności z niepełnosprawnością ruchową oraz dla matek z małymi dziećmi i warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Oświęcimiu

mgr Beata Baka

Uzasadnienie

W myśl art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Mając na uwadze powyższe unormowanie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu przedstawia *Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2019 rok*.

W przedstawionym sprawozdaniu, obok obszernej informacji na temat wykonywanych zadań z zakresu pomocy społecznej, zostały przedstawione także dane dotyczące realizacji innych zadań powierzonych Ośrodkowi oraz informacja o programach i projektach realizowanych przez Ośrodek w roku 2019. Ponadto, w podsumowaniu sprawozdania zostały wskazane potrzeby w zakresie pomocy społecznej, występujące obecnie na terenie miasta Oświęcim.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Oświęcimiu
mgr Beata Baka